

Kresťanský týždenník pre mladých duchom

číslo 6 | 12. február 2006 | ročník XVII. | cena 10 Sk

zrno

A close-up portrait of a man with curly brown hair, smiling broadly. He is wearing a dark sweater over a collared shirt. The background is a plain, light-colored wall.

Radoslav Gazdík

Autorita nekričí

„Obeta“ a „hrdinovia“

„Jaroslav Katriňák prelomil aspoň jedno dakarské prekliatie. Hoci aj pri treťom štarte na slávnej púštnej rallye predčasne vypadol, dojazdil aspoň pre neho začarovanú siedmu etapu. Pri dvoch predchádzajúcich štartoch totiž ani raz nedorazil do jej cieľa. Aj preto sa napriek nepríjemným zraneniam po páde silou mocou snažil doraziť do cieľa 7. etapy v mauretánskom Atare. S rozbitou tvárou, narazeným hrudníkom, strhnutými nechťami a polámanými prstami na rukách prešiel ešte 240 kilometrov!“ (Nový čas, 9. 1. 2006)

„Bez dobitého slovenského motocyklistu Jaroslava Katriňáka pokračuje 28. ročník pretekov Rallye Dakar...“ (Pravda, 9. 1. 2006)

„Keď musel pred niekoľkými rokmi po ťažkej havárii na týchto pretekoch stráviť sám uprostred púšte dve noci, než prišla pre neho záchranka, bol

zo samoty a opustenosti v púšti tak deprimovaný, že mal už pripravený nôž na ukončenie svojho života.“ (Manželka Jaroslava Katriňáka v rozhovore pre Slo-

venský rozhlas v sobotu 7. januára 2006 popoludní.)

Priznám sa, že pri počúvaní a čítaní týchto správ mi išli po tele zimomriavky. Zle mi bolo však nie pri predstave utrpenia a bolestí, aké pán Katriňák musel podstúpiť, ale preto, že ľudia, podobní ako on, riskujú ba dokonca obetujú svoj život preto, aby mohli stáť na akomsi prapodivnom piedestáli slávy, významania, popularity, peňazí... ako keby cieľom a zmyslom ich života nebolo nič iné, len dosiahnuť za každú cenu vysnený športový úspech.

Štatistiky športových správ a vôbec moderná história ľudstva sú plné podobných informácií. Koľko automobilových, motocyklových, cyklistických športovcov, koľko horolezcov a atlétov všetkých možných druhov zaplatilo už svojím zdravím či životom, a pritom sa väčšine z nich tú vysnenú meću vôbec nepodarilo dosiahnuť.

Ľudia holdovali od nepamäti športom, od nepamäti riskovali pritom vlastné životy a od nepamäti sa im tieskalo a hecovalo ich publikum, ktoré sa zabávalo najviac práve vtedy, keď športovci riskovali svoj vlastný život. Nechcem sa púšťať do filozofovania nad tým, do akej miery sú potrebné pre človeka hry a do akej miery sú tieto hry ešte hrou a nie chorobnou závislosťou „športujúcich“, ale i „divákov“. Viem, že by som našiel dostatok pádných argumentov pre športovú činnosť i pre radosnú zábavu publika.

V súvislosti s púštnou tragédiou pretekárov Rallye Dakar mi však hlavou prebehli dve myšlienky.

Prvá: Nedávno vyhlásil pápež za blahoslaveného Charlesa de Foucouda. Tento Francúz sa utiahol na konci 18. storočia do samoty púšte, aby tam v tichosti, modlitbe a pôste odhalil svoje vlastné slabosti, chyby a nedostatky, aby sa stal neskôr misionárom chudobných, opustených, ale i všetkých tých, ktorí sú utrápení každodenným zhomom a stresom. Púšť ho premenila na veľkú duchovnú osobnosť.

Kresťanská história je plná podobných príkladov – tzv. otcov púšte. Boli to mnísi, ktorí sa hneď v prvých storočiach po Kristovi utiekali do drsnosti a samoty púšte, napísali tam mnoho duchovných traktátov, z ktorých dodnes čerpajú nielen veriaci kresťania, ale i moderná psychológia. Nikde inde, na žiadnom inom mieste či v žiadnej inej spoločnosti človek nespozná sám seba lepšie, ako v momentoch samoty, opustenosti, tichosti a v momentoch meditácie a modlitby. Tieto, navonok „neprijemné“ a „neludské, nepohostinné“ miesta sú totiž tým opravdivým a pozehnaným zdrojom sebazpoznania. Bez „mejkapu“ či iných nánosov prikrášľovania, ktoré nám falošne nahovávajú, akí sme krásni, úspešní, dobrí...

Druhá myšlienka, ktorá mi pri vypočítaní si podobných správ okamžite prebehne hlavou, je citát, ktorý sa nachádza na hrobe jedného skutočne veľkého človeka. Takého veľkého, že si ho jeden európsky národ zvolil 1. decembra 2005 za svoju najväčšiu osobnosť – belgického kňaza a misionára malomoc-

ných pátra Damiána. Na pomníku, ktorý sa nachádza na mieste jeho pôsobenia na havajskom ostrove Molokai, mu na počesť jeho obety napísali ľudia tento výrok pochádzajúci z úst Ježiša Krista: „Nikto nepreukáže väčšej lásky, ako keď svoj život položí za svojich priateľov.“ (Ján 15, 13)

Iste, nie všetci ľudia sú veriaci, nie všetci si ctia kresťanstvo. Nie je mojím úmyslom niekoho na vieru v Krista prehovárať. Rád by som však poukázal na jednu axiómu, ktorá platí od nepamäti a ktorú potvrdzujú nielen všetky náboženstvá sveta, ale i dnešní moderní psychológovia: človek sa stáva vnútorne šťastným a vyrovnaným vtedy, keď svoje „ja“ položí na úroveň „my“, keď sa dokáže deliť s inými. Hra či šport a zábava sú nesmierne dôležité a potrebné pre zdravý vývoj osobnosti, pre jej uvoľnenie, odpočinok a načerpanie nových síl. Ak sa však hra, šport či zábava stanú zmyslom a hlavným cieľom človeka, v tom samom okamihu stratia tú svoju magickú oslobodzujúcu silu a stanú sa zotročujúcou chorobnou závislosťou. Skutočne slobodným je ten, kto nie je na ničom a na nikom závislý. Takýto človek si zároveň bytostne uvedomuje, že sloboda je dar. A hodnota daru spočíva v tom, že je „darovaný“.

O čo radosnejšie by sa žilo na svete, keby sme sa naučili dávať svoje peniaze, talenty a um na pomoc iným, a nie na uspokojovanie svojich závislostí.

PETER ŽALOUDEK ■
Autor je teológ.